

Omaishoito on keskeinen hoivamuoto – hallitusohjelmaan tarvitaan toimenpiteitä

Omaishoitajaliitto vaatii hallitusohjelmaan omaishoidon ja työssäkäynnin yhteensovittamista sekä kansallisesti yhdenvertaista omaishoidon tukea. Liitto perää resursseja myös omaishoitajien vapaiden ja jaksamisen turvaamiseen sekä omaishoitajayhdistysten toiminnan tukemiseen.

Kaikki eduskuntapuolueet nostivat ennen vaaleja omaishoidon kysymyksiä esiin omissa ohjelmissaan. Omaishoitajaliiton vaalikoneeseen vastasi yli 1100 ehdokasta. Heidän joukossaan on 102 valittua kansanedustajaa. Lähes kaikki vastaajat suhtautuvat erittäin tai melko myönteisesti omaishoitoon, kuten kriteerien yhdenvertaisuuteen, palkkion korotukseen ja sen verotuksen keventämiseen sekä omaishoitajan vapaan aikaisen hoidon maksuttomuuteen. Vain muutama oli eri mieltä omaishoidon tuen vähimmäistason korotuksesta tai työssäkäyvän sopimusomaishoitajan palkallisesta vapaasta, kun hoidettava sairastuu äkillisesti.

THL selvitti omaishoidon tilaa ja kehitystä viimeksi vuonna 2018. Omaishoidon palkkiosta ja muusta tuesta kunnat päättävät itsenäisesti. Omaishoidon tukea sai 46 132 henkilöä. Kunnat arvioivat, että omaishoidon asiakkaita 29 % olisi intensiivisen kotihoidon asiakkaita (yli 60 käyntiä/kuukausi), 28 % tehostetun palveluasumisen asiakkaita ja 4 % vanhainkoti- ja laitoshoidon asiakkaita, mikäli omaishoidon tukea ei olisi myönnetty. Puolet omaishoitajista jättää lakisäätaiset vapaansa käyttämättä. Merkittävänä syynä on sopivien hoitovaihtoehtojen puute. Esimerkiksi perhehoitoa ei ole riittävästi.

Sipilän hallitus kohdensi omaishoitoon 75 miljoonan euron vuosittaisen lisämäärärahan. Sitä ei kuitenkaan korvamerkitty, ja kunnissa rahaa on käytetty muuhun kuin omaishoitoon. Omaishoitajien monimuotoiseen tukemiseen on panostettava, jotta sopimusomaishoitoon ryhtyminen ja muu läheisten sitova auttaminen sekä pitkäaikaissairaana tai vammaisen läheisen kotona asuminen on mahdollista. Erityisesti työikäiset omaishoitajat tarvitsevat lisää tietoa ja tukea, jotta muun elämän ja omaishoidon yhteensovittaminen onnistuu.

Läheiset vastaavat 80 % hoivasta. Pääasiallisessa auttamisvastuussa läheisestään on noin 350 000 henkilöä. Ikääntyvän väestön myötä hoivataakka kasvaa merkittävästi. Omaishoito on kustannusvaikuttavaa ja vaihtoehtoihin kustannuksiin verrattuna edullista. Inhimillinen kotona asuminen onnistuu yleensä läheisten avulla ja riittäväillä tukimuodoilla hyvin pitkään.

Omaishoidon kehittämisen aika on nyt. Omaishoitajaliiton esitykset hallitusohjelmaan:

- Työelämän ja omaishoidon yhteensovittamista tuettava
- Riittävät määrärahat, yhtenäiset tukikriteerit ja suurempi omaishoidon tuki
- Vapaiden järjestäminen turvattava
- Omaishoitajan jaksamista tuettava
- Omaishoitajayhdistysten resurssit turvattava

Omaishoitajaliiton hallitusohjelmataavoitteet ja vaalikone <https://omaishoitajat.fi/vaalit/>

Omaishoitoyhteisön strategia 2023 <https://omaishoitajat.fi/strategia2023/>

Omaishoidon tietopaketti <https://omaishoitajat.fi/omaishoidon-tietopaketti/mita-on-omaishoito/>

Lisätiedot

Sari Raassina, puheenjohtaja, puh. 050 523 2808

Sari-Minna Tervonen, toiminnanjohtaja, puh. 050 368 4554